

ZMIEN SPOSÓB MYŚLENIA O PROJEKTOWANIU
SYSTEMÓW INFORMATYCZNYCH!

ERIC EVANS

DOMAIN-DRIVEN DESIGN

Zapanuj nad złożonym
systemem informatycznym

Helion

Tytuł oryginału: Domain-Driven Design: Tackling Complexity in the Heart of Software

Tłumaczenie: Rafał Szpoton

Projekt okładki: Studio Gravite / Olsztyn

Obarek, Pokoński, Pazdrijowski, Zaprucki

ISBN: 978-83-283-0525-0

Authorized translation from the English language edition, entitled: DOMAIN-DRIVEN DESIGN: TACKLING COMPLEXITY IN THE HEART OF SOFTWARE; ISBN 0321125215; by Eric Evans; published by Pearson Education, Inc, publishing as Addison Wesley.
Copyright © 2004 by Eric Evans.

All rights reserved. No part of this book may be reproduced or transmitted in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying, recording or by any information storage retrieval system, without permission from Pearson Education, Inc. Polish language edition published by HELION S.A. Copyright © 2015.

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Materiały graficzne na okładce zostały wykorzystane za zgodą Shutterstock Images LLC.

Autor oraz Wydawnictwo HELION dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz Wydawnictwo HELION nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo HELION

ul. Kościuszki 1c, 44-100 GLIWICE

tel. 32 231 22 19, 32 230 98 63

e-mail: helion@helion.pl

WWW: <http://helion.pl> (księgarnia internetowa, katalog książek)

Pliki z przykładami omawianymi w książce można znaleźć pod adresem:

<ftp://ftp.helion.pl/przyklady/domdri.zip>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres

<http://helion.pl/user/opinie/domdri>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Printed in Poland.

- [Kup książkę](#)
- [Poleć książkę](#)
- [Oceń książkę](#)

- [Księgarnia internetowa](#)
- [Lubię to! » Nasza społeczność](#)

SPIS TREŚCI

<i>Przedmowa</i>	15
<i>Wstęp</i>	17
<i>Podziękowania</i>	27

Część I

Zastosowanie modelu dziedziny	29
-------------------------------------	----

Rozdział 1. <i>Przetwarzanie wiedzy</i>	35
---	----

Elementy wydajnego modelowania	40
Przetwarzanie wiedzy	41
Ciągła nauka	44
Projekt bogaty w wiedzę	45
Modele dogłębne	48

Rozdział 2. <i>Komunikacja i użycie języka</i>	51
--	----

Język wszechobecny	52
Modelowanie na głos	58
Jeden zespół, jeden język	60
Dokumenty i diagramy	63
<i>Spisane dokumenty projektowe</i>	65
<i>Wykonywalna podstawa</i>	68
Modele objaśniające	68

Rozdział 3. <i>Związananie modelu z implementacją</i>	71
---	----

Projektowanie sterowane modelem	73
Paradygmaty modelowania i narzędzia wspierające	76
<i>Projekt mechaniczny</i>	79
<i>Projekt sterowany modelem</i>	80
Odkrywanie szkieletu — dlaczego modele są ważne dla użytkowników	83
Modelowanie praktyczne	86

Część II

Elementy składowe projektu

sterowanego modelem 89

Rozdział 4. *Wyizolowanie dziedziny* 93

Architektura warstwowa 94

Powiązanie warstw 99

Szkielety architektury 100

To w warstwie dziedziny żyje model 101

Antywzorec inteligentnego interfejsu użytkownika 102

Inne rodzaje izolacji 106

Rozdział 5. *Wyrażenie modelu w programie* 107

Asocjacje 109

ENCJE (zwane również obiektami referencyjnymi) 115

Modelowanie ENCJI 120

Projektowanie operacji na tożsamości 121

WARTOŚCI 125

Projektowanie OBIEKTÓW WARTOŚCI 128

Projektowanie asocjacji korzystających z WARTOŚCI 131

USŁUGI 132

USŁUGI a wyizolowana warstwa dziedziny 134

Ziarnistość 136

Dostęp do USŁUG 137

MODUŁY (zwane również PAKIETAMI) 138

MODUŁY zwinne (agile modules) 140

Pułapki tworzenia pakietów na podstawie wymogów infrastruktury 142

Paradygmaty modelowania 146

Dlaczego dominuje paradygmat obiektowy? 146

Nieobiekty w świecie obiektowym 149

Utrzymywanie PROJEKTU STEROWANEGO

MODELEM w przypadku łączenia paradygmatów 150

Rozdział 6. *Cykl życia obiektu dziedziny* 153

AGREGATY 155

FABRYKI 166

Wybór FABRYK oraz ich miejsc 169

Kiedy potrzebujesz jedynie konstruktora 171

Projektowanie interfejsu 173

<i>Gdzie mieści się logika niezmienników?</i>	174
<i>FABRYKI ENCJI a FABRYKI WARTOŚCI</i>	174
<i>Odtwarzanie zachowanych obiektów</i>	175
REPOZYTORIA	178
<i>Odpytywanie REPOZYTORIUM</i>	184
<i>Kod klienta, w przeciwieństwie do programistów,</i> <i>ignoruje implementację REPOZYTORIUM</i>	185
<i>Implementacja REPOZYTORIUM</i>	186
<i>Praca ze szkieletami architektury</i>	188
<i>Relacje z FABRYKAMI</i>	189
Projektowanie obiektów dla relacyjnych baz danych	190
Rozdział 7. <i>Użycie języka — przykład rozszerzony</i>	195
Prezentacja systemu logistycznego dla ładunku	195
Izolowanie dziedziny — wprowadzenie aplikacji	198
Rozróżnianie ENCJI oraz WARTOŚCI	199
<i>Role (rola) oraz inne atrybuty</i>	201
Projektowanie asocjacji w dziedzinie logistyki morskiej	201
Granice AGREGATU	203
Wybór REPOZYTORIÓW	204
Przeglądanie scenariuszy	206
<i>Przykładowa funkcjonalność aplikacji — zmiana miejsca</i> <i>przeznaczenia ładunku</i>	206
<i>Przykładowa funkcjonalność aplikacji — powtórzenie operacji</i>	206
Tworzenie obiektów	207
<i>FABRYKI oraz konstruktory klasy Cargo</i>	207
<i>Dodanie operacji obsługi</i>	208
Przerwa na refaktoring — projekt alternatywny AGREGATU Cargo	209
MODUŁY w modelu logistyki morskiej	213
Nowa funkcjonalność — sprawdzanie przydziału	215
<i>Łączenie dwóch systemów</i>	216
<i>Wzbogacanie modelu — segmentacja biznesu</i>	217
<i>Poprawa wydajności</i>	219
Ostateczna wersja	220

Część III

Refaktoryzacja ku głębszemu zrozumieniu 223

Rozdział 8. *Moment przełomowy* 229

Historia pewnego przełomu 230

Przywoity model, lecz wciąż... 230

Moment przełomowy 231

Model pogłębiony 233

Otrzeźwiająca decyzja 236

Zaplata 237

Możliwości 237

Koncentracja na podstawach 237

Epilog — potok nowych spostrzeżeń 238

Rozdział 9. *Odkrywanie pojęć niejawnych* 241

Wyciąganie pojęć 242

Nasłuchiwanie języka 242

Analiza dziwnej implementacji 247

Rozmyślanie nad sprzecznościami 252

Czytanie książki 253

Wielokrotne powtarzanie prób 255

W jaki sposób zamodelować mniej oczywiste pojęcia 256

Procesy jako obiekty dziedziny 259

SPECYFIKACJA 261

Zastosowanie SPECYFIKACJI w implementacji 264

Rozdział 10. *Projekt elastyczny* 279

INTERFEJSY UJAWNIAJĄCE ZAMIAR 283

FUNKCJE BEZ EFEKTÓW UBOCZNYCH 287

ASERCJE 293

Teraz widzimy lepiej 296

ZARYSY KONCEPCYJNE 298

Nieprzewidziana zmiana 301

KLASY SAMODZIELNE 304

ZAMKNIĘCIE OPERACJI 307

Projektowanie deklaratywne 310

Języki właściwe dziedzynie 311

Deklaratywny styl projektowania 312

Rozszerzenie SPECYFIKACJI w stylu deklaratywnym 313

Subsumpcja 318

Kierunki ataku	321
<i>Definiowanie poddziedzin</i>	321
<i>W miarę możliwości polegaj na ustalonym formalizmie</i>	322
Rozdział 11. <i>Stosowanie wzorców analitycznych</i>	333
Rozdział 12. <i>Powiązanie wzorców projektowych z modelem</i>	349
STRATEGIA (zwana również POLITYKA)	351
KOMPOZYT	356
Dlaczego nie wzorec PYŁKU (FLYWEIGHT)?	361
Rozdział 13. <i>Refaktoryzacja ku głębszemu zrozumieniu</i>	363
Początek	364
Zespoły poszukiwawcze	364
Wczesniejsze odkrycia	365
Projekt dla programistów	366
Wycucie czasu	367
Kryzys jako źródło możliwości	368

Część IV

Projekt strategiczny	369
----------------------------	-----

Rozdział 14. <i>Utrzymywanie integralności modelu</i>	373
KONTEKST ZWIĄZANY	377
<i>Rozpoznawanie odprysków pojęciowych</i>	
<i>w KONTEKŚCIE ZWIĄZANYM</i>	381
CIĄGŁA INTEGRACJA	383
MAPA KONTEKSTÓW	386
<i>Testowanie na granicach KONTEKSTU</i>	393
<i>Organizacja oraz dokumentacja MAP KONTEKSTÓW</i>	394
Relacje pomiędzy KONTEKSTAMI ZWIĄZANYMI	395
JĄDRO WSPÓLDZIELONE	396
ZESPOŁY PROGRAMISTYCZNE	
KLIENTA – DOSTAWCY	398
KONFORMISTA	403
WARSTWA ZAPOBIEGAJĄCA USZKODZENIU	406
<i>Projektowanie interfejsu WARSTWY ZAPOBIEGAJĄCEJ</i>	
USZKODZENIU	408
<i>Implementacja WARSTWY ZAPOBIEGAJĄCEJ</i>	
USZKODZENIU	408
<i>Opowieść ku przestrodze</i>	412

ODDZIELNE DROGI	414
USŁUGA OTWARTEGO GOSPODARZA	417
JĘZYK OPUBLIKOWANY	419
Unifikacja słonia	422
Wybór strategii kontekstu modelu	426
<i>Decyzja zespołowa lub wyższa</i>	426
<i>Stawianie siebie w kontekście</i>	427
<i>Przekształcanie granic</i>	427
<i>Akceptacja tego, czego nie możemy zmienić</i>	
— <i>wyznaczanie zewnętrznych systemów</i>	428
<i>Relacje z systemami zewnętrznymi</i>	429
<i>System w projektowaniu</i>	430
<i>Dostosowanie do specjalnych potrzeb przy użyciu</i>	
<i>odrębnych modeli</i>	431
<i>Wdrożenie</i>	432
<i>Kompromis</i>	433
<i>Kiedy projekt już trwa</i>	433
Transformacje	434
<i>Łączenie KONTEKSTÓW — ODDZIELNE DROGI →</i>	
<i>JĄDRO WSPÓLDZIELONE</i>	434
<i>Łączenie KONTEKSTÓW — JĄDRO</i>	
<i>WSPÓLDZIELONE → CIĄGŁA INTEGRACJA</i>	437
<i>Wygaszanie starego systemu</i>	438
<i>USŁUGA OTWARTEGO GOSPODARZA →</i>	
<i>JĘZYK OPUBLIKOWANY</i>	440
Rozdział 15. <i>Destylacja</i>	443
DZIEDZINA GŁÓWNA	446
<i>Wybór RDZENIA dziedziny</i>	449
<i>Kto wykonuje prace?</i>	449
Zwiększanie destylacji	451
PODDZIEDZINY OGÓLNE	452
<i>Ogólny nie oznacza możliwy do ponownego wykorzystania</i>	459
<i>Zarządzanie ryzykiem projektowym</i>	459
OPIS WIZJI DZIEDZINY	461
RDZEŃ WYRÓŻNIONY	464
<i>Dokument destylacji</i>	465
<i>RDZEŃ oznaczony</i>	466
<i>Dokument destylacji jako narzędzie procesowe</i>	467

SPÓJNE MECHANIZMY	469
OGÓLNE PODDZIEDZINY	
a SPÓJNE MECHANIZMY	471
<i>Kiedy MECHANIZM jest częścią</i>	
DZIEDZINY GŁÓWNEJ	472
Destylacja do stylu deklaratywnego	473
RDZEŃ ODDZIELONY	474
<i>Koszt utworzenia RDZENIA ODDZIELONEGO</i>	475
<i>Rozwijanie decyzji zespołowych</i>	476
RDZEŃ ABSTRAKCYJNY	481
Głęboka destylacja modelu	482
Wybór celów refaktoryzacji	483
 Rozdział 16. <i>Struktury dużej skali</i>	 485
PORZĄDEK EWOLUCYJNY	490
METAFORA SYSTEMU	493
<i>Dlaczego nie potrzebujemy metafory „naiwnej”</i>	495
WARSTWY ODPOWIEDZIALNOŚCI	496
<i>W jaki sposób struktura wpływa na bieżący projekt?</i>	502
<i>Wybór odpowiednich warstw</i>	505
POZIOM WIEDZY	511
SZKIELET KOMPONENTÓW DOŁĄCZANYCH	521
<i>Jak ograniczająca powinna być struktura?</i>	526
<i>Refaktoryzacja ku lepiej dopasowanej strukturze</i>	527
<i>Minimalizm</i>	528
<i>Komunikacja oraz samodyscyplina</i>	528
<i>Restrukturyzacja przyczynia się do projektu elastycznego</i>	529
<i>Destylacja zmniejsza obciążenie</i>	530
 Rozdział 17. <i>Łączenie strategii</i>	 531
<i>Łączenie struktur dużej skali</i>	
z KONTEKSTAMI ZWIĄZANYMI	531
<i>Łączenie struktur dużej skali oraz destylacji</i>	534
<i>Najpierw oszacowanie</i>	536
<i>Kto określa strategię?</i>	536
<i>Powstawanie struktury w trakcie tworzenia aplikacji</i>	537
<i>Zespół architektoniczny skoncentrowany na kliencie</i>	538
<i>Sześć podstawowych kryteriów dotyczących podejmowania</i>	
<i>strategicznych decyzji projektowych</i>	538
<i>To samo dotyczy szkieletów technicznych</i>	541
<i>Wystrzegaj się planu głównego</i>	542

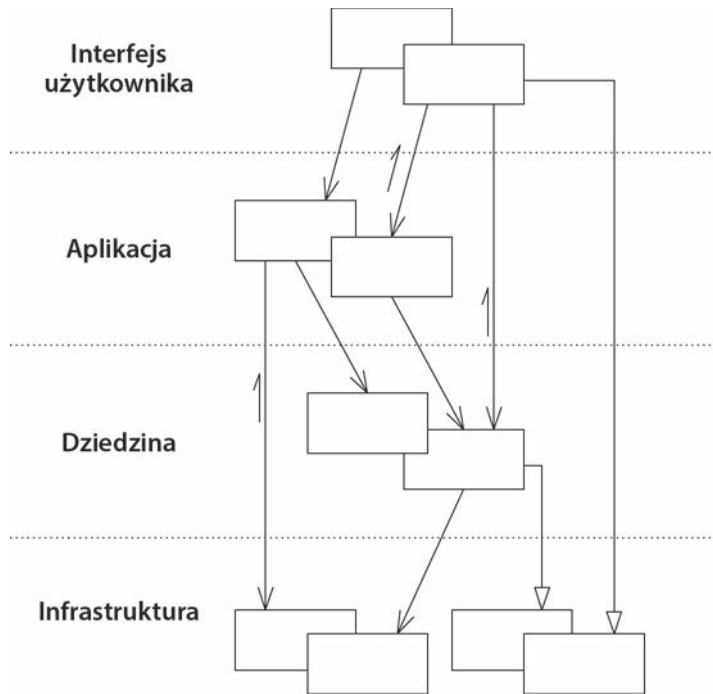
Zakończenie	545
Dodatek	553
Wykorzystanie szablonów z tej książki	553
Słownik	559
Bibliografia	565
Prawa do zdjęć	567
Skorowidz	569

Wyizolowanie dziedziny

Fragment oprogramowania, który adresuje główne problemy dziedziny, stanowi najczęściej tylko małą część całego systemu informatycznego. Niemniej jednak jego znaczenie jest nieproporcjonalne w stosunku do rozmiaru. Aby móc zastosować nasze najlepsze pomysły, musimy być w stanie dostrzec w poszczególnych elementach modelu cały system. Nie możemy być zmuszeni do wybierania ich z większego zestawu obiektów, tak jak gwiazdozbiorów na nocnym niebie. Musimy oddzielić obiekty dziedziny od innych funkcji systemu, aby nie mieszać pojęć dziedzinowych z innymi, związanymi jedynie z technologią oprogramowania. W gąszczu całego systemu nie możemy też stracić z oczu samej dziedziny.

W tym celu powstały zaawansowane techniki służące do wyizolowania dziedziny. To dobrze znany obszar, lecz jest on tak istotny w prawidłowym zastosowaniu pryncypiów modelowania dziedzinowego, że musi zostać w tym miejscu krótko omówiony z punktu widzenia projektowania sterowanego dziedziną.

Architektura warstwowa

W przypadku prostej aplikacji wspierającej użytkownika w procesie wyboru miejsca przeznaczenia dla ładunku z listy dostępnych miast musi istnieć kod programu, który (1) rysuje element interfejsu użytkownika na ekranie, (2) zadaje pytanie do bazy danych w celu uzyskania listy wszystkich możliwych miast, (3) odczytuje wybór użytkownika i go sprawdza, (4) przypisuje wybrane miasto do ładunku oraz (5) zapisuje wybór do bazy danych. Cały ten kod należy do jednego programu, lecz tylko jego mała część jest związana z dziedziną logistyki morskiej.

Programy wymagają od projektu oraz kodu, aby obsługiwały wiele różnych rodzajów zadań. Muszą przecież pobierać dane od użytkownika, wykonywać logikę biznesową, odwoływać się do bazy danych, komunikować przez sieci komputerowe, wyświetlać informacje dla użytkownika i tak dalej. Z tej przyczyny ilość kodu odpowiedzialnego za każdą funkcjonalność programu może być znaczna.

W programowaniu obiektowym kod obsługujący interfejs użytkownika, bazę danych, a także wykonujący inne czynności pomocnicze jest bardzo często umieszczany bezpośrednio w obiektach biznesowych. Dodatkowa logika biznesowa jest również

umieszczona w kodzie interfejsów użytkownika oraz skryptach bazodanowych. Dzieje się tak dlatego, iż w krótkiej perspektywie jest to najprostszy sposób na utworzenie działającego kodu.

W sytuacji, gdy kod związany z dziedziną jest rozproszony w tak dużej ilości innego kodu, niezmiernie trudno jest go dojrzeć i zrozumieć. Pobieżne zmiany do interfejsu użytkownika mogą w rzeczywistości zmienić logikę biznesową. A zmiana reguły biznesowej może wymagać skrupulatnego śledzenia kodu obsługującego interfejs użytkownika, bazę danych lub inne elementy programu. Implementacja spójnych obiektów sterowanych modelem staje się niepraktyczna, a testowanie automatyczne jest niewygodne. Z powodu wszystkich tych technologii i logiki zaangażowanych w każdą czynność program musi albo być bardzo prosty, albo też stanie się praktycznie niemożliwy do zrozumienia.

Tworzenie programów obsługujących bardzo złożone zadania wymaga rozdzielenia zagadnień, umożliwiając tym samym samodzielne i wyłączone skupienie się na różnych częściach projektu. W tym samym czasie złożone interakcje w systemie muszą być przeprowadzane z myślą o utrzymaniu tej rozłączności.

Istnieje wiele sposobów podziału systemu informatycznego, jednak doświadczenie przemysłowe pozwoliło utworzyć i zdefiniować *ARCHITEKTURY WARSTWOWE*, składające się w szczególności z kilku całkiem standardowych warstw. Metafora podziału systemu na warstwy jest tak powszechnie stosowana, że dla większości programistów wydaje się intuicyjna. W literaturze dostępnych jest wiele dobrych dyskusji na temat podziału systemów na warstwy. Niektóre z nich są nawet ujęte w postaci wzorców (jak w książce Buschmana¹ z roku 1996 — strony 31 – 51). Podstawowa zasada stanowi, że dowolny element w danej warstwie jest zależny jedynie od innych elementów w tej samej warstwie lub w warstwach niższych. Komunikacja w górę musi przechodzić przez mechanizm pośredni, który zostanie omówiony nieco później.

Podstawową wartością warstw jest fakt, iż każda z nich specjalizuje się w konkretnym aspekcie programu komputerowego. Ta specjalizacja umożliwia utworzenie bardziej spójnych projektów każdego z nich, a co za tym idzie, projekty te są prostsze w interpretacji. Oczywiście, niezmiernie istotne jest wybieranie warstw, które będą zawierać najbardziej spójne i ważne aspekty projektu. Z pomocą ponownie przychodzą doświadczenie

---

¹ Frank Buschman jest współautorem książki *Pattern-Oriented Software Architecture*, opisującej szczegółowo zastosowanie wzorców w projektowaniu architektury — *przyp. tłum.*

oraz konwencje przemysłowe. Chociaż istnieje wiele typów warstw, to jednak najbardziej skuteczne architektury używają pewnych odmian następujących czterech warstw pojęciowych:

Warstwa interfejsu użytkownika (lub prezentacji)	Odpowiedzialna za wyświetlanie informacji dla użytkownika oraz interpretację jego poleceń. Zamiast użytkownika zewnętrzny aktor może być niekiedy innym systemem komputerowym.
Warstwa aplikacji	Definiuje zamierzone zadania programu i steruje obiektami dziedziny w celu rozwiązania postawionych przed nimi zadań. Zadania, za które jest odpowiedzialna ta warstwa, są znaczące dla biznesu i wymagane w celu poprawnego współdziałania z warstwami aplikacji innych systemów. Warstwa jest utrzymywana w zwartej postaci. Nie zawiera reguł ani wiedzy biznesowej, a jedynie zarządza zadaniami i deleguje je do rozwiązania przez obiekty dziedziny w kolejnej warstwie niżej. Warstwa nie musi odzwierciedlać konkretnej sytuacji biznesowej, lecz może posiadać stan, ukazujący postęp zadania użytkownikowi lub programowi.
Warstwa dziedziny (lub modelu)	Warstwa odpowiedzialna za reprezentację zagadnień biznesowych, informacji o sytuacji biznesowej oraz reguł biznesowych. W tym miejscu jest przechowywany oraz używany stan odzwierciedlający sytuację biznesową, chociaż szczegóły techniczne związane z przechowywaniem tego stanu są oddelegowane do warstwy infrastruktury. <i>Ta warstwa stanowi istotę programu od strony biznesowej.</i>
Warstwa infrastruktury	Udostępnia podstawowe możliwości techniczne wspierające warstwy wyższe, tj. komunikaty wysyłane do aplikacji, zachowywanie dziedziny, rysowanie elementów interfejsu użytkownika itp. Warstwa infrastruktury może również poprzez szkielet architektury wspierać wzorzec interakcji pomiędzy wszystkimi czterema warstwami.

Niektóre projekty nie tworzą ostrego podziału pomiędzy warstwami interfejsu użytkownika oraz aplikacji. Inne mają wiele warstw infrastruktury. Jednak to właśnie wydzielenie *warstwy dziedziny* jest istotne w celu umożliwienia stosowania *PROJEKTU STEROWANEGO MODELEM*.

Dlatego:

Podziel złożony program na warstwy. Utwórz projekt każdej z nich, czyniąc ją zarazem spójną, jak i zależną jedynie od warstw położonych niżej. Aby utrzymać luźne powiązanie z wyższymi warstwami, stosuj standardowe wzorce architektoniczne. Umieść kod związany z modelem dziedziny w pojedynczej warstwie i odizoluj go od kodu interfejsu użytkownika, aplikacji oraz infrastruktury. Dzięki takiemu podejściu obiekty dziedziny, pozbawione konieczności obsługi wyświetlania, przechowywania, zarządzania zadaniami aplikacji itd., mogą skoncentrować się jedynie na wyrażeniu modelu dziedziny. To umożliwi wzbogacenie i uproszczenie modelu na tyle, aby mógł on wychwycić wiedzę biznesową i wykorzystać ją w praktyce.

Oddzielenie warstwy dziedziny od warstw infrastruktury oraz interfejsu użytkownika umożliwia utworzenie bardziej przejrzystego projektu każdej z nich. Utrzymanie wyizolowanych warstw jest zdecydowanie mniej kosztowne, ponieważ są one rozwijane we własnym tempie i odpowiadają na różne własne potrzeby. Podział na warstwy pomaga również we wdrożeniu systemu rozproszonego, pozwalając na umieszczenie poszczególnych warstw na różnych serwerach oraz klientach w celu zmniejszenia narzutu komunikacyjnego i zwiększenia wydajności (Fowler 1996).

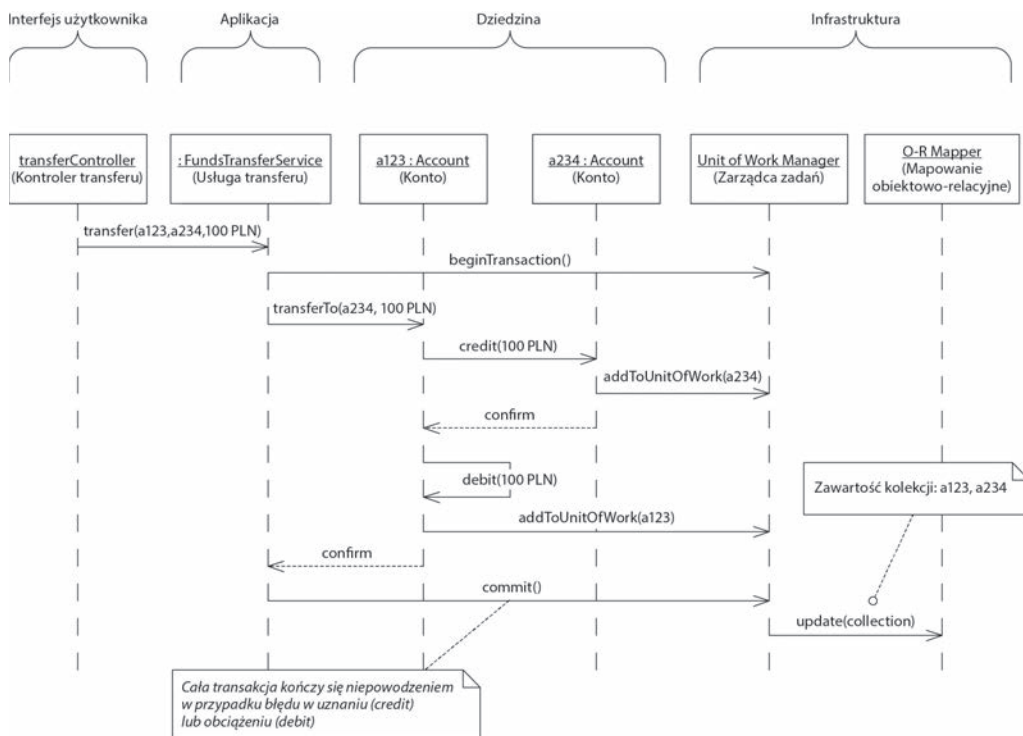
Przykład

Podział na warstwy w przypadku funkcjonalności internetowej systemu bankowego

Aplikacja udostępnia szereg funkcjonalności zarządzania kontami bankowymi. Jedną z nich jest przelew środków, gdzie użytkownik podaje numery dwóch rachunków oraz kwotę, a następnie zatwierdza przelew.

Aby ten przykład było łatwiej zrozumieć, pominę większość technicznych aspektów, a w szczególności zabezpieczenia. Projekt dziedziny zostanie również uproszczony (rzeczywista złożoność zwiększyłaby jedynie potrzebę posiadania architektury warstwowej). Co więcej, ta konkretna infrastruktura zaprezentowana w tym przykładzie miała w zamierzeniu być prosta oraz czytywista, co dotyczyć miało również samego przykładu — nie jest to żaden sugerowany projekt. Odpowiedzialności związane z pozostałymi funkcjonalnościami systemu będą podzielone na warstwy w sposób przedstawiony na rysunku 4.1.

Zauważ, że to warstwa dziedziny, a nie warstwa aplikacji jest odpowiedzialna za podstawowe reguły biznesowe — w tym przypadku reguła mówi: „Każde uznanie na rachunku musi mieć odpowiadające mu obciążenie”.

Rysunek 4.1.

Obiekty wypełniają odpowiedzialności zgodne z warstwą, do której przynależą, i są bardziej związane z innymi obiektami w tej samej warstwie

Aplikacja nie czyni żadnych założeń co do źródła pochodzenia żądania przelewu. Interfejs użytkownika zawierać będzie prawdopodobnie pola do wprowadzania numerów kont oraz wartości przelewu, a także przyciski odpowiedzialne za wydawanie poleceń. Mógłby on jednak — bez wpływu na warstwę aplikacji oraz jakkolwiek z niższych warstw — zostać zastąpiony żądaniem przelewu w postaci dokumentu XML. Takie rozdzielanie warstw występuje nie dlatego, że w projektach interfejsy użytkowników są często zastępowane dokumentami XML, lecz dlatego, że spójne rozdzielanie zadań czyni projekt każdej warstwy łatwym do zrozumienia i utrzymania.

W rzeczywistości sam rysunek 4.1 jedynie w sposób umiarkowany ilustruje problem braku izolacji dziedziny. Ponieważ musiał on obejmować wszystko, począwszy od żądania przelewu, do nadzorowania transakcji, warstwa dziedziny musi zostać uproszczona w taki sposób, aby cała interakcja z systemem była dość prosta do zrozumienia. Gdybyśmy skoncentrowali się na projekcie wyizolowanej warstwy dziedziny, zostawilibyśmy miejsce na stronie oraz w naszych głowach na model, który w lepszy sposób reprezentowałby reguły tej dziedziny. Być może dołączylibyśmy pełną rachunkowość, obiekty obciążeń i uznań rachunków albo też obiekty reprezentujące transakcje pieniężne.

Powiązanie warstw

Jak dotąd nasza dyskusja skupiała się na rozdzieleniu warstw oraz na tym, w jaki sposób partycjonowanie ulepsza projekt każdego aspektu programu, w szczególności warstwy dziedziny. Jednak warstwy, oczywiście, muszą być ze sobą połączone. Wykonanie takiego połączenia bez utraty korzyści wynikających z ich rozdzielenia leży u podstaw wielu wzorców.

Warstwy mają być luźno związane, a zależności projektowe muszą być tylko jednokierunkowe. Warstwy wyższe mogą w prosty sposób używać elementów warstw niższych poprzez wykorzystanie ich interfejsów publicznych, przechowując odwołania do nich (choćby tymczasowo) — ogólnie rzecz biorąc, używając standardowych sposobów komunikacji. Jednakże w przypadku, gdy obiekt warstwy niższej potrzebuje skomunikować się w górę (nie mówimy o zwykłej odpowiedzi na zapytanie), musimy skorzystać z innego mechanizmu, używając w tym celu wzorca architektonicznego do łączenia warstw w rodzaju odwołań zwrotnych (*callbacks*) albo *OBSERWATORÓW* (patrz Gamma 1995 r.).

Dziadkiem wszystkich wzorców używanych do łączenia interfejsu użytkownika z warstwami aplikacji oraz dziedziny jest *MODEL-WIDOK-KONTROLER* (ang. *model-view-controler* — MVC). Wzorec ten został zapoczątkowany w okresie świetności Smalltalka w latach 70. ubiegłego wieku i zainspirował wiele późniejszych architektur interfejsu użytkownika. Wraz ze swoimi wieloma przydatnymi odmianami został on omówiony przez Fowlera (2003 r.). Również Larman (1998 r.) sprawdzał ten temat we *WZORCU ROZDZIELENIA MODELU-WIDOKU*, a opracowany przez niego *KOORDYNATOR APLIKACJI* jest jednym z podejść stosowanych do połączenia z warstwą aplikacji.

Oczywiście, istnieją inne style łączenia interfejsu użytkownika z aplikacją. Do naszych zastosowań wszystkie z nich będą poprawne, o ile będą zachowywać izolację warstwy dziedziny, pozwalając projektować obiekty dziedziny bez jednoczesnego przejmowania się interfejsem użytkownika, który mógłby ich później używać.

Warstwa infrastruktury nie inicjuje zazwyczaj żadnych akcji w warstwie dziedziny. Istniejąc „poniżej” warstwy dziedziny, nie powinna ona posiadać żadnej konkretnej wiedzy o dziedzinie, której służy. Rzeczywiście tego rodzaju techniczne możliwości są bardzo często udostępniane w charakterze *USŁUG*. Jeżeli na przykład aplikacja chce wysłać wiadomość e-mail, wtedy w warstwie infrastruktury może zostać zlokalizowany interfejs służący do wysyłania wiadomości, zaś elementy warstwy aplikacji mogłyby tylko zażądać jej wysłania. Tego rodzaju rozdzielenie daje dodatkową wielofunkcyjność. Interfejs do wysyłania wiadomości mógłby zostać

połączony z serwerem pocztowym, faksowym lub dowolnym innym aktualnie dostępnym. Jednak najważniejsza korzyść związana jest z uproszczeniem warstwy aplikacji, która jest wąsko skoncentrowana na swoim zadaniu i wie, *kiedy* ma wysłać wiadomość, lecz nie przejmuje się tym, *w jaki sposób* to wykonać.

Warstwy aplikacji oraz dziedziny polegają na *USŁUGACH* dostarczanych przez warstwę infrastruktury. Jeżeli tylko zakres *USŁUGI* został poprawnie wybrany, a jej interfejs prawidłowo zaprojektowany, wtedy obiekt wywołujący może pozostać luźno związany, bez uwzględniania skomplikowanej logiki kryjącej się pod interfejsem *USŁUGI*.

Jednak nie cała infrastruktura przykryta jest *USŁUGAMI* możliwymi do wywołania z warstw wyższych. Niektóre komponenty techniczne są zaprojektowane tak, aby w bezpośredni sposób wspierać podstawowe funkcje innych warstw (na przykład poprzez udostępnienie abstrakcyjnych klas bazowych dla obiektów dziedziny) oraz dostarczać mechanizm do ich powiązania (na przykład implementacje wzorca MVC i podobnych). Tego rodzaju „szkielet architektury” ma zdecydowanie większy wpływ na projekt innych części programu.

Szkielety architektury

W sytuacji, gdy infrastruktura udostępniana jest w postaci *USŁUG* wywoływanych przez interfejsy, zrozumienie podziału na warstwy oraz sposobu ich utrzymania w sposób luźno związany ze sobą jest dość intuicyjne. Jednak niektóre problemy techniczne wymagają bardziej zachłannej formy infrastruktury. Struktury integrujące wiele potrzeb związanych z infrastrukturą wymagają często, aby inne warstwy były zaimplementowane w określony sposób, na przykład jako podklasa klasy szkieletowej lub z uporządkowanymi sygnaturami metod (wydawać by się mogło bardzo nieintuicyjne, aby podklasa była w warstwie wyższej niż klasa nadrzędna, ale miejmy na uwadze, która z klas zawiera więcej wiedzy o drugiej). Najlepszy szkielet architektury rozwiązuje złożone problemy techniczne, pozwalając programiście zajmującemu się dziedziną skoncentrować się na wyrażeniu modelu. Niemniej jednak szkielet ten może także stanąć na drodze programisty, tworząc na przykład zbyt wiele założeń ograniczających wybór projektu dziedziny lub też tak ciężką implementację, że będzie to opóźniać programowanie.

Pewnego rodzaju szkielet architektury jest zazwyczaj niezbędny (choć niekiedy zespoły wybierają taki, który niezbyt dobrze im służy). W trakcie stosowania szkieletu zespół musi skoncentrować się na swoim zadaniu, czyli stworzeniu implementacji wyrażającej model dziedziny, którego używa

do rozwiązania ważnych problemów. To właśnie zespół musi zaadaptować szkielet, nawet jeżeli będzie to oznaczać pominięcie pewnych jego funkcjonalności. Na przykład wczesne aplikacje J2EE bardzo często implementowały wszystkie obiekty dziedziny w postaci „ziaren encyjnych” (ang. *entity beans*). Takie podejście wpływało negatywnie zarówno na wydajność, jak i tempo programowania. Obecną praktyką jest raczej zastosowanie szkieletu J2EE do większych obiektów oraz implementacja większości logiki biznesowej przy użyciu prostych obiektów Javy. Wiele ograniczeń szkieletu architektury może być zminimalizowanych poprzez selektywne zastosowanie go do rozwiązania trudnych problemów, bez poszukiwania cudownego rozwiązania na wszystkie bolączki. Rozsądne stosowanie tylko wybranych, najbardziej wartościowych części rozwiązania zmniejsza związaną implementacją ze szkieletem architekturą, co daje większą elastyczność w późniejszych decyzjach projektowych. Biorąc pod uwagę, jak bardzo skomplikowanych jest wiele z obecnie dostępnych szkieletów aplikacji, podejście minimalistyczne w ich stosowaniu pomaga utrzymać obiekty biznesowe w przejrzystej i wymownej postaci.

Szkielety architektury oraz inne narzędzia wspomagające będą wciąż rozwijane. Nowsze z nich będą automatyzować i dostarczać wzorce dla coraz to większej liczby aspektów technicznych aplikacji. Jeżeli tylko zostaną one poprawnie zastosowane, programiści aplikacji będą mogli w coraz większym stopniu koncentrować się na modelowaniu podstawowych problemów biznesowych, co zwiększy produktywność zespołu oraz jakość pracy. Wybierając takie podejście, musimy wystrzegać się nadmiernego optymizmu w stosunku do gotowych rozwiązań technicznych — bardzo rozwlekłe szkielety mogą również ograniczać programistów.

To w warstwie dziedziny żyje model

W większości dzisiejszych systemów stosowana jest *ARCHITEKTURA WARSTWOWA*, która używa wielu odmian podejścia do podziału na warstwy. Również wiele różnych stylów programowania może skorzystać z takiego podziału. Niemniej jednak projekt sterowany dziedziną wymaga istnienia tylko jednej konkretnej warstwy.

Model dziedziny jest zestawem pojęć. Wyrazem modelu oraz wszystkich związanych z nim bezpośrednio elementów dziedziny jest „warstwa dziedziny”. Składają się na nią dziedzina oraz implementacja logiki biznesowej. W *PROJEKCIE STEROWANYM MODELEM* struktury programu uzyskane w warstwie dziedziny odzwierciedlają pojęcia tego modelu.

Sytuacja, w której logika dziedziny jest wymieszana z innym kodem programu, nie jest zbyt praktyczna. Wyizolowanie dziedziny w procesie jej implementacji jest warunkiem wstępnym dla projektu sterowanego dziedziną.

Antywzorzec inteligentnego interfejsu użytkownika

Tak właśnie wygląda powszechnie akceptowany wzorzec *ARCHITEKTURY WARSTWOWEJ* dla aplikacji obiektowych. Wprawdzie bardzo często próbuje się rozdzielić interfejsu użytkownika od aplikacji oraz dziedziny, jednak zbyt rzadko jest on w pełni osiągalny. Dlatego odstępstwa od tego wzorca wymagają odrębnej dyskusji.

Wiele projektów informatycznych podejmuje próbę stosowania znacznie mniej wyszukanego podejścia projektowego, nazywanego przeze mnie *INTELIGENTNYM INTERFEJSEM UŻYTKOWNIKA*. Jest to jednak tylko alternatywna, rozłączna odnoga w rozwoju, niezgodna z podejściem wymaganym przez projektowanie sterowane dziedziną. Jeżeli ktoś pójdzie tą drogą, większość treści tej książki nie będzie możliwa do zastosowania. Najczęściej interesują mnie sytuacje, w których wzorzec *INTELIGENTNEGO INTERFEJSU UŻYTKOWNIKA* nie powinien być stosowany, dlatego z przekąsem nazywam go „antywzorcem”. Omówienie go w tym miejscu będzie przydatnym orzeźwieniem i pomoże we wskazaniu przyczyn, które w dalszej części tej książki decydują o wyborze trudniejszej ścieżki projektowania.

***

Projekt ma za zadanie dostarczyć prostą funkcjonalność, zdominowaną przez wprowadzanie oraz wyświetlanie danych, z jedynie kilkoma regułami biznesowymi. W skład zespołu projektowego nie wchodzi osoby z dużym doświadczeniem w modelowaniu obiektowym.

W przypadku, gdy niedoświadczony zespół pracujący nad prostym projektem zdecyduje się wypróbować *PROJEKTOWANIE STEROWANE MODELEM z ARCHITEKTURĄ WARSTWOWĄ*, stanie przed koniecznością podjęcia szybkiej i wymagającej nauki. Członkowie zespołu będą zmuszeni opanować zaawansowane nowe technologie oraz dać sobie radę z nauką modelowania obiektowego (co jest wyzwaniem nawet z pomocą tej książki).

Narzut spowodowany przez zarządzanie infrastrukturą oraz wszystkimi warstwami spowoduje wydłużenie prostych zadań. Proste projekty mają zazwyczaj krótkie terminy i średnio skomplikowane oczekiwania. Projekt zostanie z pewnością przerwany, na długo zanim zespół dokończy przypisane doń zadania, nie mając szans na zaprezentowanie wspaniałych możliwości zastosowanego podejścia.

Nawet jeżeli zespół będzie mieć więcej czasu, to bez pomocy eksperta członkowie zespołu prawdopodobnie nie dadzą rady opanować wymaganych technik. Jeżeli nawet na koniec pokonają te wszystkie przeciwności, to i tak w końcu utworzą prosty system, w którym nigdy nie będą wymagane bogate funkcjonalności.

Bardziej doświadczone zespoły nie będą musiały iść na takie kompromisy. Oczywiście, wieloletni programiści mogliby skrócić czas potrzebny na naukę i zarządzanie warstwami. Projektowanie sterowane dziedziną sprawdza się najlepiej w przypadku ambitnych projektów i będzie wymagać dużych umiejętności programistycznych. Nie wszystkie projekty są ambitne i nie wszystkie zespoły projektowe mogą opanować wymagane umiejętności.

Dlatego jeżeli tylko pozwalają na to okoliczności:

Umieść całą logikę biznesową w interfejsie użytkownika. Podziel aplikację na małe funkcje i zaimplementuj je jako oddzielne moduły interfejsu, umieszczając w nich reguły biznesowe. Wykorzystaj bazę danych w charakterze współdzielonego repozytorium danych. Użyj najbardziej zautomatyzowanych narzędzi do tworzenia interfejsu użytkownika oraz programowania wizualnego, jakie tylko są dostępne na rynku.

Herezja! Przecież dobra nowina mówi (i jest głoszona wszędzie, również w tej książce), że dziedzina powinna być oddzielona od interfejsu użytkownika. W rzeczywistości bez tego rozdzielenia trudno będzie zaimplementować jakąkolwiek metodę omawianą w tej książce, dlatego też wzorzec *INTELLIGENTNEGO INTERFEJSU UŻYTKOWNIKA* w kontekście projektowania sterowanego dziedziną może być traktowany jako „antywzorzec”. Jednak w niektórych sytuacjach skorzystanie z tego wzorca jest uprawnione. Mówiąc szczerze, ma on pewne zalety i w niektórych okolicznościach może sprawdzać się najlepiej — co częściowo tłumaczy, dlaczego jest tak popularny. Omówienie go w tym miejscu pomoże zrozumieć, dlaczego musimy oddzielać warstwę aplikacji od dziedziny i, co więcej, w jakich sytuacjach moglibyśmy nie chcieć tego robić.

Zalety:

- Dostępna od razu duża wydajność dla prostych aplikacji.
- Mniej doświadczeni programiści mogą używać tego wzorca po pobieżnym przeszkoleniu.
- Nawet braki w wymaganiach mogą zostać rozwiązane po udostępnieniu prototypu użytkownikom, a następnie szybkim zaadaptowaniu go do ich potrzeb.
- Aplikacje są od siebie oddzielone, więc harmonogram dostarczania małych modułów może być opracowany z dość dużą dokładnością. Rozszerzenie systemu o dodatkowe proste funkcjonalności może być łatwe.
- Z tym wzorcem dobrze współpracują bazy danych, które umożliwiają integrację na poziomie danych.
- Dobra współpraca z narzędziami 4GL.
- Po udostępnieniu aplikacji osoby ją utrzymujące będą w stanie szybko zmienić jej części, nawet te, których nie będą w stanie zrozumieć. Ewentualne efekty zmian będą mieć tylko lokalny wpływ na konkretny fragment interfejsu użytkownika.

Wady:

- Integracja aplikacji jest trudna, o ile nie jest zrobiona poprzez bazę danych.
- Nie występuje współdzielenie kodu oraz nie ma żadnego modelu abstrakcyjnego logiki biznesowej. Reguły biznesowe muszą być duplikowane w każdej operacji, której dotyczą.
- Szybkie prototypowanie oraz przeróbki kodu mają swoje naturalne ograniczenia, ponieważ brak abstrakcji dziediny ogranicza możliwości zmian.
- Złożoność szybko okaże się ograniczeniem nie do przecięcia. Dlatego naturalną ścieżką rozwoju będzie tworzenie kolejnych prostych aplikacji. Nie ma prostej recepty na wzbogacanie istniejącej logiki.

W przypadku świadomego zastosowania tego wzorca zespół może uniknąć dużego narzutu pracy związanej z innymi podejściami. Często pomyłką jest podejmowanie się korzystania ze złożonego podejścia do projektowania w sytuacji, gdy zespół nie jest gotów kontynuować go na całej ścieżce projektu. Kolejnym często popełnianym błędem jest tworzenie złożonej warstwy infrastrukturalnej i korzystanie z najlepszych narzędzi na rynku w projekcie, który właściwie tego nie potrzebuje.

Użycie większości uniwersalnych języków (takich jak Java) w przypadku tych aplikacji będzie stanowić dość dużą przesadę i będzie bardzo kosztowne. W takiej sytuacji skorzystanie z rozwiązań 4GL będzie najlepszym sposobem.

Należy jednak pamiętać, iż konsekwencją wyboru tego wzorca jest utrudniona migracja do innego podejścia projektowego — wybór ogranicza się właściwie do zastąpienia całych aplikacji nowymi. Samo użycie języków programowania ogólnego przeznaczenia, w rodzaju Javy, nie umożliwi w przyszłości łatwego porzucenia wzorca *INTELIGENTNEGO INTERFEJSU UŻYTKOWNIKA*. Jeżeli więc wybrałeś tę drogę, powinieneś również dostosować swoje narzędzia. Nie próbuj się asekurować. Z samego zastosowania uniwersalnego języka nie będzie wynikać elastyczność systemu. Może się to jednak skończyć zwiększeniem kosztów.

Analogicznie zespół, który wybrał drogę *PROJEKTOWANIA STEROWANEGO MODELEM*, powinien dostosować swój projekt od samego początku. Oczywiście, nawet bardzo doświadczone, ambitne zespoły projektowe muszą rozpocząć od prostej funkcjonalności i rozwijać swą pracę w kolejnych etapach. Jednakże te pierwsze czynności muszą być *STEROWANE MODELEM* z wydzieloną warstwą dziedziny, gdyż w przeciwnym razie projekt prawdopodobnie skończy na podejściu wykorzystującym *INTELIGENTNY INTERFEJS UŻYTKOWNIKA*.

***

Wzorzec *INTELIGENTNEGO INTERFEJSU UŻYTKOWNIKA* został tutaj omówiony jedynie po to, aby wyjaśnić przyczyny sytuacji, w których wzorzec *ARCHITEKTURY WARSTWOWEJ* jest niezbędny do wyizolowania warstwy dziedziny.

Oczywiście, istnieją inne rozwiązania, leżące pomiędzy omówionymi w tym rozdziale wzorcami. Na przykład Fowler w swojej książce opisuje *SKRYPT TRANSAKCYJNY*, który oddziela interfejs użytkownika od aplikacji, jednak nie udostępnia modelu obiektowego. Płyne z tego następujący wniosek: *Jeżeli aplikacja wydziela kod związany z dziedziną w postaci spójnego projektu dziedziny luźno związanego z pozostałą częścią systemu, wtedy taka architektura prawdopodobnie mogłaby zostać zmodyfikowana do postaci projektu sterowanego dziedziną.*

Każdy z innych stylów programowania ma swoje zastosowanie, a Ty, drogi Czytelniku, musisz nauczyć się akceptować kompromis pomiędzy złożonością a elastycznością. W niektórych sytuacjach brak wydzielenia projektu dziedziny może być naprawdę tragiczny. Jeżeli masz złożoną aplikację i zdecydowałeś się na *PROJEKT STEROWANY MODELEM*, wytrwaj w tym do końca, zatrudnij niezbędnych ekspertów i unikaj *INTELIGENTNEGO INTERFEJSU UŻYTKOWNIKA*.

Inne rodzaje izolacji

Niestety, poza użytkownikiem oraz infrastrukturą istnieje wiele innych czynników, które mogą zepsuć delikatny model dziedziny. Będziesz musiał radzić sobie z innymi elementami dziedziny, które nie będą w pełni zintegrowane z Twoim modelem. Będziesz musiał także współpracować z innymi zespołami programistów, które będą wykorzystywać inne modele tej samej dziedziny. To wszystko będą czynniki wpływające na zaciemnienie modelu oraz zmniejszenie jego przydatności. Tymi zagadnieniami zajmiemy się w rozdziale 14., „Utrzymywanie integralności modelu”, w którym wprowadzimy takie wzorce jak *KONTEKST ZWIĄZANY* oraz *WARSTWA OCHRONY PRZED USZKODZENIEM* (ang. *anticorruption layer*). Bardzo złożony model dziedziny może sam stać się bezużyteczny. W rozdziale 15., „Destylacja”, zajmiemy się omówieniem metod umożliwiających warstwie dziedziny oddzielenie pojęć zasadniczych od tych wspierających.

Tym wszystkim zajmiemy się jednak później. W kolejnym rozdziale natomiast przyjrzymy się podstawom umożliwiającym wspólny rozwój efektywnego modelu dziedziny wraz z jego funkcjonalną implementacją. Ostatecznie największym zyskiem z jej wydzielenia jest usunięcie wszystkich pozostałych rzeczy z drogi, co ułatwia rzeczywiste skoncentrowanie się na projektowaniu dziedziny.

SKOROWIDZ

A

abstract factory, 168
ADAPTER, 411
agile, 51
AGREGATY, 153, 155–165, 203
akceptacja, 429
aktywa, 254
analiza
    dziwnej implementacji, 247
    zysków, 402
antywzorzec inteligentnego
    interfejsu użytkownika, 102
ARCHITEKTURA WARSTWOWA, 47,
    95, 101, 142, 443
ASERCJE, 286, 293–297
asocjacje, 109, 111, 201, 258
asocjacje pomiędzy klasami, 113
atrybuty, 117, 201

B

baza danych, 130
BUDOWNICZY, 169
builder, 169

C

cechy USŁUGI, 133
cel operacji logistycznej, 197
chemiczny JĘZYK OPUBLIKOWANY, 422
CIĄGŁA INTEGRACJA, 376, 383, 429, 438
ciągła nauka, 44
cykl życia obiektu dziedziny, 153, 154
cykliczna referencja, 202
czyszczenie pamięci, 129, 153

D

decyzje
    proaktywne, 375
    projektowe, 538
    zespołowe, 427

definiowanie

    obiektów, 107
    poddziedzin, 321
    tożsamości, 121
deklaratywny styl projektowania, 312
destylacja, 443, 451, 473, 530, 534
destylacja
    modelu, 41
    strategiczna, 445
diagram UML, 36, 63, 65
    interakcji, 64
    klas, 39, 46, 70
    sekwencji, 64, 346
dialekt, 53
dodanie
    obiektu, 210
    operacji obsługi, 208
dokument, 63, 66, 67
    destylacji, 465, 467
    XML, 98
dokumentacja MAP KONTEKSTÓW, 394
dokumenty projektowe, 65
dostęp do
    bazy danych, 143, 144
    USŁUG, 137
    WARTOŚCI, 181
dostosowanie, 432
duża spójność, high-cohesion, 108
dystrybucja spłaty kapitału, 233
dziedzina, 30, 93
DZIEDZINY GŁÓWNE, 444, 446, 458, 472

E

efekty uboczne metody, 289
eksperti dziedzinowi, 61
elastyczność projektu, 280, 328
elementy
    składowe projektu, 37, 38, 89
    wydajnego modelowania, 40
ENCJE, 45, 115–122, 125–130, 158, 199

F

FABRYKA ABSTRAKCYJNA, 168
FABRYKI, 154, 166–177
    ENCJI, 174
    WARTOŚCI, 174
factory method, 168
faktoryzacja OGÓLNYCH
    PODDZIEDZIN, 473
fałszywe pokrewieństwa, 381
FASADA, 410
funkcja, 287
    calculateAccrualsThroughDate(), 251
FUNKCJE BEZ EFEKTÓW
    UBOCZNYCH, 286–288, 297
funkcjonalność
    powtórzenie operacji, 206
    sprawdzanie przydziału, 215
    zmiana miejsca przeznaczenia
        ładunku, 206

G

garbage collection, 153
garbage collector, 129
generowanie, 270
GENERYCZNE PODDOMENY, 286
głęboka destylacja modelu, 482
granice AGREGATU, 203

I

idea JĘZYKA WSZECHOBECNEGO, 55
identyfikator, 207
identyfikator obiektu, 119
implementacja, 20
    asocjacji, 109
    ENCJI, 117
    kolekcji, 212
    REPOZYTORIÓW, 188
    REPOZYTORIUM, 185, 186
    WARSTWY ZAPOBIEGAJĄCEJ
        USZKODZENIU, 409
informacje o projekcie, 65
inicjalizacja Itinerary, 58
inicjalizator, 288
integracja wzorców, 322
integralność
    modelu, 373
    procesu zakupowego, 160
INTELIGENTNY INTERFEJS
    UŻYTKOWNIKA, 102, 105

interakcje z FABRYKĄ, 168
INTERFEJS, 173, 283
    USŁUGI, 100
        użytkownika, 96, 102
INTERFEJSY UJAWNIAJĄCE ZAMIAR,
    286, 297
interpretacja asocjacji, 109
inwestycja pożyczkowa, 230
istota programu, 32
izolacja, 106
izolacja dziedziny, 98, 198

J

JĄDRO WSPÓLDZIELONE, 376,
    395–398, 406, 435, 438
JĘZYK, 53, 61
    definiowany modelem, 41
    Java, 113
    mówiony, 58
    naturalny, 70
    oparty na modelu, 61
    OPUBLIKOWANY, 420–423, 441
    pidżynowy, 59
    UML, 63
    WSZECHOBECNY, 53, 60, 67, 146, 192
języki właściwe dziedzinie, 311

K

kalkulator, 254
kaskada spostrzeżeń, 326
kierunek asocjacji, 110
klasa Enterprise, 370
KLASY SAMODZIELNE, 304–306
kodowanie pakietów, 141
KOMPOZYT, 315, 356–361
kompromis, 434
komunikacja, 51, 528
koncepcja trasy, 358
KONFORMISTA, 404, 405
konstruktor, 207
konstruktory publiczne, 172
KONTEKST, 425, 430
    rezerwacji, 379
    ZWIĄZANY, 55, 106, 372, 376–382,
        390, 394, 428, 488, 521, 527, 532
KOORDYNATOR APLIKACJI, 99
korygowanie pożyczki, 235
korzeń AGREGATU, 188, 206
koszt utworzenia RDZENIA
    ODDZIELONEGO, 475

kryzys, 368
kwalifikacja asocjacji, 113
kwalifikator, 109

L

lista płac, 519
logika
    biznesowa, 94
    niezmienników, 174
logistyka morska, 213

Ł

łączenie
    dwóch systemów, 216
    FABRYKI z REPOZYTORIUM, 190
    KONTEKSTÓW, 435, 438
    paradygmatów, 150
    SPECYFIKACJI, 313
    strategii, 531
    struktur dużej skali, 531, 534
    warstw, 99

M

magazyn obiektów, 191
MAPA KONTEKSTÓW, 376, 386–395,
    427, 534, 549
mapa nawigacyjna, 91, 445
mapowanie
    metadanych, 182
    obiektowo-relacyjne, 267
MECHANIZM, 472
    SPÓJNOŚCI, 286
    w schemacie organizacyjnym, 470
metafora naiwna, 495
METAFORY SYSTEMU, 493, 495
metoda
    anInvoice.isOverdue(), 261
    asSql(), 269
    dostępu, accessor method, 109
    isOverdue(), 261
    isSafelyPacked(), 274
    mixIn(), 289
METODY
    FABRYCZNE, 209
    refaktoringu, 42
    testujące, 297
    WYTWÓRCZE, 168, 172, 209
metodyka, 65
metodyka zwinna, agile, 51

mieszanie farb, 284, 295
mikrorefaktoryzacja, 225
minimalizm, 528
minimalna abstrakcja dziedziny, 56
model, 31, 101
    dziedziny, 31, 51, 101
    firmy spedycyjnej, 243
    GŁÓWNY, 549
    konta inwestycyjnego, 111
    księgowy, 336
    logistyki, 213
    pogłębiony, 233
    pożyczki, 234
    transportu morskiego, 476
    UML, 63, 68
    wzbogacony wiedzą, 41, 57
    zrefaktoryzowany, 503
    zrestrukturyzowany, 503

modele

    dogłębne, 48, 226, 227
    dziedzinowe, 351
    księgowe, 336
    obiektove, 149
    objaśniające, 68

modelowanie

    AGREGATÓW, 154, 212
    dogłębne, 241
    ENCJI, 120, 212
    na głos, 58
    obiektove, 117
    pojęć, 256, 283
    USŁUGI, 136
    WARTOŚCI, 212
    wydajne, 40
MODEL-WIDOK-KONTROLER, 99
modularność, 145
MODUŁ
MODUŁ RDZENIA, 481
MODUŁY, 108, 138–141, 213, 487
    DZIEDZINY GŁÓWNEJ, 535
    zwinne, 140
moment przełomowy, 229, 231
MVC, model-view-controller, 99

N

nadkomplet, 258
naliczanie odsetek, 335
naruszony niezmiennik, 162
narzędzie QueryService, 112
narzut, 375

- nasłuchiwanie
    - brakującego pojęcia, 243
    - języka, 242
  - nazwa
    - klasy, 284
    - WZORCA, 557
    - MODUŁU, 213
  - nicobiektowy, 149
  - niezmiennik, 128, 164, 174, 256
  - niezmienniki AGREGATU, 159
  - normalizacja, 192
  - notacja UML, 51
  - numer
    - PESEL, 123
    - Social Security, 123
- O**
- obiekt, 108
    - Brokerage Account, 111, 170
    - Cargo, 197, 199
    - Catalog Part, 173
    - Charge, 373
    - Container, 274
    - Customer, 199
    - Delivery History, 198
    - Delivery Specification, 197, 198
    - Facility, 231, 238
    - Invoice, 263
    - Itinerary, 58
    - Loan, 238
    - Location, 200
    - Packer, 275
    - Paint, 291
    - pojęciowy, 144
    - REPOSITORY, 268
    - Route Specification, 58
    - Routing Service, 58
    - Share Pic, 238, 325
    - SharePie, 326, 329
    - SPECIFICATION, 268
    - Strategia, 221
    - Trade Order, 170
    - typu Cargo, 46
    - typu Voyage, 46
  - obiekty
    - dziedziny, 259
    - niezmiennicze, 128
    - referencyjne, 115
    - WARTOŚCI, 128
    - złożone, 168
  - OBSERWATOR, 99
  - obsługa XML, 423
  - oczekiwania komponentu podrzędnego, 402
  - oddelegowanie implementacji, 455
  - oddzielanie
    - poleczeń, 324
    - RDZENIA, 476
    - warstwy aplikacji od dziedziny, 103
  - ODDZIELNE DROGI, 376, 415–417, 435
  - odkrywanie pojęć niejawnych, 241
  - odnajdowanie tras, 352
  - odpowiedzialności
    - dziedziny, 219
    - operacyjne, 498
    - potencjału, 499
    - wsparcia decyzji, 500
  - odpytywanie REPOZYTORIUM, 184
  - odsetki, 247, 335
  - odszukiwanie, 266
  - odtworzenie obiektu, 175–177
  - odwołania zwrotne, 99
  - OGÓLNE PODDZIEDZINY, 454, 459, 471
  - ograniczenia, 257, 259
    - asocjacji, 110, 114
    - kierunku interpretacji, 111
  - określanie strategii, 536
  - operacje, 507
    - obsługi, 208
    - spedycyjne, 200
    - na tożsamości, 121
  - operator
    - AND, 316, 318
    - NOT, 318
  - OPIS WIZJI, 468
  - OPIS WIZJI DZIEDZINY, 461, 462, 463
  - opowiadanie historii, 506
  - optymalizacja bazy danych, 130
  - opublikowany projekt, 454
  - organizacja, 394
  - osadzanie reguły, 268
  - oszacowanie, 536
  - OTWARTE USŁUGI GOSPODARZA, 395
- P**
- PAKIETY, 138
  - pakowacz, 272, 275
  - paradygmat
    - obiektowy, 146
    - relacyjny, 152
  - paradygmaty modelowania, 146
  - partycjonowanie, 144

PCB, printed-circuit board, 35
plan główny, 542
początkowy stan zamówienia, 161
PODDZIEDZINY, 322, 535
PODDZIEDZINY OGÓLNE, 444, 452
podejmowanie decyzji, 539
podział
na pakiety, 144
na partycje, 144
na warstwy, 97, 498
systemu informatycznego, 95
podział usług, 136
pojęcia
ukryte, 325
wysokopoziomowe, 283
polimorfizm, 171
polityka, policy, 47, 351, 508
nadkompletu, 48, 258
trasowania, 352, 503
połączenie modelu z implementacją, 107
poprawa wydajności, 219
PORZĄDEK EWOLUCYJNY, 490, 505
poszukiwanie pojęć, 253
potencjał, 507
powiązanie
warstw, 99
wzorców projektowych, 349
powtarzanie prób, 255
POZIOM WIEDZY, 511–520
poziomy refraktoryzacji, 224
pozycja, 238
pożyczka, 234
predykat, 261
proces, 259
odkrywania, 228
projektowania, 20
XP, 22
programowanie ekstremalne, 21, 66
programowanie
ekstremalne, XP, 21
obiektywne, 94
wizualne, 103
projekt
AGREGATU, 209
dla programistów, 366
dystrybucji płatności, 323
elastyczny, 279
GŁÓWNEJ DZIEDZINY, 371
STEROWANY MODELEM, 89, 101,
107, 146, 151, 264
strategiczny, 369, 540
ubezpieczeń, 416
projektowanie
asocjacji, 131, 201
deklaratywne, 310, 311
interfejsu, 173, 409
kontraktowe, 90
modeli, 224
obiektów, 190
OBIEKTÓW WARTOŚCI, 128
obwodów drukowanych, 35
operacji, 121
sterowane dziedziną, 17, 31, 93, 283
STEROWANE MODELEM, 68, 91, 105
STEROWANE MODELEM
z ARCHITEKTURĄ
WARSTWOWĄ, 102
sterowane odpowiedzialnością, 90
projekty elastyczne, 227, 529
prototyp, 277
prototyp pakowacza, 275
przechowywanie danych, 150
przeglądanie scenariuszy, 206
przekształcanie granic, 428
przełom, 229–231
przepływ
informacji, 216
zadań, 150
przetwarzanie
wiedzy, 35, 41
wsadowe, 341

R

RDZEŃ, 458
ABSTRAKCYJNY, 481, 521, 548
DZIEDZINY, 449
ODDZIELONY, 474–479
oznaczony, 466
WYRÓŻNIONY, 464–468
realizacja produkcji, 523
refaktoring, 167, 209
implementacji, 45
modelu obiektowego, 193
refaktoryzacja, 223, 236, 284, 363–368,
483, 527
aplikacji, 289
kodu, 261
obiektu, 290
ograniczenia, 257
referencja, 178, 202
referencje do obiektów, 158
REFLEKSJA, 516
reguła wymagalności, 264

- reguły
    - biznesowe, 262
    - księgowania, 341, 346
    - łączenia nieobiektywnych elementów, 151
    - organizacji, 515
  - relacje
    - kwalifikowane, 110
    - między elementami
      - AGREGATU, 158
    - między KONTEKSTAMI
      - ZWIĄZANYMI, 395
    - z FABRYKAMI, 189
  - relacyjne bazy danych, 112, 190, 267
  - REPOZYTORIA, 154, 178–190, 202, 269
  - repozytorium faktur, 266
  - restrukturyzacja, 529
  - rezerwacje, 402, 413
  - RGB, 290
  - rodzaj wiedzy, 45
  - rodzaje
    - działalności, 508
    - izolacji, 106
  - rola, 197, 201
  - Routing Service, 56
  - rozdzielanie zagadnień, 95
  - rozdzielenie warstw, 98
  - rozpoznawanie odprysków pojęciowych, 381
  - rozszerzanie ENCJI oraz WARTOŚCI, 199
  - rozszerzalny język znaczników, 421
  - rozszerzenie
    - AGREGATU, 170
    - języka, 62
    - SPECYFIKACJI, 313
  - rozwijanie decyzji zespołowych, 476
  - ryzyko projektowe, 459
- S**
- samodyscyplina, 528
  - samodzielna implementacja, 455
  - scenariusz refaktoryzacji, 363
  - scenariusze, 206
  - schemat organizacyjny, 470, 472
  - SEGMENT PRZEDSIĘBIORSTWA, 219
  - segmentacja biznesu, 217
  - serializacja, 122
  - sieć ścieżek, 37
  - silniki reguł biznesowych, 145, 150
  - SINGLETON, 137
  - SKRYPT TRANSAKCYJNY, 105
  - słabe związanie, loose-coupling, 108
  - SPECYFIKACJA, 185, 197, 260–274, 315, 317, 319
    - Arystotelesa, 321
    - KOMPOZYTU, 317
  - SPÓJNE MECHANIZMY, 469, 471, 473
  - spójność zmian, 156
  - SPÓJNY MECHANIZM, 469–471
  - sprzeczności, 252
  - SQL, 113, 268
  - standaryzowany produkt, 453
  - stosowanie wzorców analitycznych, 333
  - STRATEGIA, 47, 351–355, 536
  - strefy czasowe, 458
  - struktura, 502, 504, 526, 537
  - struktury dużej skali, 485, 524
  - styl deklaracyjny, 473
  - subsumpcja, 318, 320
  - system
    - automatyzacji fabryki, 509
    - bankowości inwestycyjnej, 510
    - do wypłat pracowniczych, 518
    - do wypłat pracowniczych, 512
    - logistyczny, 195
    - logistyki morskiej, 498
    - obsługi zamówienia, 160
    - w projektowaniu, 431
    - zewnętrzny, 430
  - systemy
    - klasy Enterprise, 370
    - wsparcia decyzji, 508
  - szablony, 553
  - szkielet
    - architektury, 100, 188
    - CIM, 524
    - języka, 54
    - KOMPONENTÓW
      - DOŁĄCZANYCH, 521, 524
      - SEMATECH CIM, 523
      - techniczny, 541
- Ś**
- śledzenie
    - płatności, 116
    - tożsamości ENCJI, 126
- T**
- testowanie, 297, 394
    - języka, 54
    - trasy, 391
  - topologia, 37, 39

- tożsamość, 121
 ENCJI, 117, 126
 globalna, 158
 lokalna, 158
 transakcje, 238
 transformacje, 435
 trasowanie, 353, 503
 tworzenie
 AGREGATU, 171
 elementu narzuty, 525
 harmonogramów, 456
 interfejsu użytkownika, 103
 modelu, 36
 modelu dziedziny, 91
 na zamówienie, 270
 obiektów, 167, 207
 obiektów złożonych, 168
 pakietów, 142
 RDZENIA ODDZIELONEGO, 475
 REPOZYTORIUM, 211
- ## U
- ujawnianie ukrytych pojęć, 325
 ukryte pojęcie, 45
 UML, Unified Modeling Language, 51, 63
 unifikacja, 375
 UPORZĄDKOWANIE EWOLUCYJNE, 510
 USŁUGA, service, 99, 107, 132–135, 217
 aplikacyjna, 136
 dziedzina, 136
 infrastrukturalna, 136
 OTWARTEGO GOSPODARZA, 418, 420, 441
 trasowania, 56, 353
 usuwanie
 asocjacji, 109
 zatorów projektowych, 277
 utrzymywanie integralności, 373
 używanie
 języka, 51, 195
 JĘZYKA WSZECHOBECNEGO, 54, 62
- ## W
- walidacja, 265
 warstwa, 95, 97
 aplikacji, 96, 97
 dziedziny, 96, 97, 101, 134
 infrastruktury, 96, 99
 interfejsu użytkownika, 96, 97
 OCHRONY PRZED
 USZKODZENIEM, 106
 potencjału, 509
 prezentacji, 96
 ZAPOBIEGAJĄCA
 USZKODZENIU, 218, 407–414, 430
 zobowiązania, 509
 warstwy
 powiązania, 99
 DZIEDZINY, 267
 MAPOWANIA METADANYCH, 180
 ODPOWIEDZIALNOŚCI, 496, 505, 526, 533
 WARTOŚCI, 125–131, 181
 WARTOŚĆ, value-object, 107
 warunki brzegowe, 59
 wdrożenie, 433
 wiedza biznesowa, 164
 wielorakość relacji, 109
 WIZJA DZIEDZINY, 461
 wprowadzenie aplikacji, 198
 wsparcie decyzji, 508
 współdzielenie
 bazy danych, 161
 obiektów, 128
 wybór, 266
 celów refaktoryzacji, 483
 FABRYK, 169
 RDZENIA dziedziny, 449
 REPOZYTORIÓW, 204
 strategii kontekstu modelu, 427
 warstw, 505
 z kolekcji, 308
 wyciąganie pojęć, 242
 wyczucie czasu, 367
 wydajność, 219
 wydobywanie ukrytego pojęcia, 45
 wygaszanie systemu, 439
 wyizolowanie dziedziny, 93
 wykonywanie reguł księgowania, 342
 wymagania, 434
 wymagania specjalizowane, 375
 wymogi infrastruktury, 142
 wymuszanie
 niezmienników, 161
 niezmiennika AGREGATU, 165
 wyświetlanie informacji, 96
 wyznaczanie trasy ładunku, 499
 wzbogacony model dziedziny, 57

- wzorce
    - analityczne, 217, 333, 346
    - destylacyjne, 460
    - elementów modelu, 107
    - projektowe, 349
  - wzorzec
    - ARCHITEKTURY WARSTWOWEJ, 102
    - INTELIGENTNEGO INTERFEJSU UŻYTKOWNIKA, 103, 105
    - PYŁKU, 361
    - REPOZYTORIUM, 182
    - ROZDZIELENIA MODELU-WIDOKU, 99
    - SEGMENT PRZEDSIĘBIORSTWA, 219
    - SINGLETON, 137
    - PECYFIKACJI, 197
    - STRATEGIA, 475
- X**
- XP, extreme programming, 21
- Z**
- zablokowanie zamówienia, 163
  - zachowanie obiektu, 64
  - zakleszczenie, 164
  - zakres USŁUGI, 100
  - zalety REPOZYTORIÓW, 183
  - zależności
    - pojęciowe, 506, 509, 510
    - projektowe, 99
  - ZAMKNIĘCIE OPERACJI, 307–310, 327
  - zapłata, 237
  - zapytanie, 179, 182, 184
    - oparte na SPECYFIKACJI, 185
    - SQL, 268
  - ZARYSY
    - KONCEPCYJNE, 298–303, 507, 529
    - sum przyrostowych, 300
  - zarządzanie
    - kontami bankowymi, 97
    - obiektami, 153
    - ryzykiem projektowym, 459
    - zmianą, 161
  - zasada podwójnego księgowania, 337
  - zastosowanie
    - modelu dziedziny, 29
    - SPECYFIKACJI, 264
  - zduplikowane pojęcia, 381
  - ZESPOŁY PROGRAMISTYCZNE KLIENTA – DOSTAWCY, 399
  - zespół, 60
  - zespół architektoniczny, 538
  - ziarna encyjne, 101
  - ziarnistość, 136
  - złożone funkcjonalności, 19
  - zmiana
    - JĘZYKA WSZECHOBECNEGO, 55
    - refaktoryzacyjna, 237
  - zmienna logiczna, 56
  - zwiększanie destylacji, 451
  - zwrot z refaktoryzacji, 229

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

- 1. ZAREJESTRUJ SIĘ**
- 2. PREZENTUJ KSIĄŻKI**
- 3. ZBIERAJ PROWIZJĘ**

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA

 Helion SA

Tworzenie skomplikowanych systemów informatycznych wymaga nowego podejścia. Dotychczas stosowane metody przestają się sprawdzać i generują mnóstwo problemów. Odpowiedzią na nie jest Domain-Driven Design, w skrócie DDD. W tym podejściu szczególnie nacisk kładzie się na tworzenie obiektów dokładnie odzwierciedlających zachowanie ich odpowiedników istniejących w rzeczywistości. Dzięki temu projektowanie systemu można powierzyć ekspertom z danej branży, którzy niekoniecznie muszą być specjalistami w dziedzinie projektowania architektury systemów informatycznych.

Ta książka jest niezwykłym przewodnikiem, który wprowadzi Cię w świat DDD. Sięgnij po nią i poznaj elementy składowe projektu sterowanego modelem oraz cykl życia obiektu dziedziny. W trakcie lektury kolejnych rozdziałów dowiesz się, jak odkrywać pojęcia niejawne, stosować wzorce analityczne oraz wiązać projekty z modelem. Ponadto zobaczysz, w jaki sposób utrzymywać integralność modelu, a na sam koniec zaznajomisz się ze strukturami dużej skali oraz złączeniem strategii. Ta książka jest doskonałą lekturą dla wszystkich osób chcących zrozumieć Domain-Driven Design oraz zastosować to podejście w praktyce!

Dzięki tej książce:

- zrozumiesz ideę Domain-Driven Design
- nauczysz się tworzyć modele
- zadbasz o integralność stworzonego modelu
- uporządkujesz system za pomocą struktur dużej skali
- rozpoznasz momenty przełomowe w trakcie modelowania oraz na nie zareagujesz
- wykorzystasz DDD w Twoim projekcie

Sprawdź, jak projektować skomplikowane systemy informatyczne!

ERIC EVANS — uznawany za czołowego projektanta systemów informatycznych, założyciel Domain Language. Pracował przy projektach tworzonych w językach Java oraz Smalltalk dla branży finansowej, ubezpieczeniowej oraz transportowej.

Helion

33517 numer katalogowy

księgarnia internetowa

<http://helion.pl>

zamówienia telefoniczne

0 801 339900

0 601 339900

Sprawdź najnowsze promocje:
• <http://helion.pl/promocje>
Książki najchętniej czytane:
• <http://helion.pl/bestsellery>
Zamów informacje o nowościach:
• <http://helion.pl/nowosci>

Helion SA
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: helion@helion.pl
<http://helion.pl>

sięgnij po **WIĘCEJ**

KOD KORZYŚCI

ISBN 978-83-283-0525-0

9 788328 305250

Informatyka w najlepszym wydaniu

cena: 99,00 zł